

Palaeoekologisk provtagning vid Gråträsk, 2012-08

Gråträsket är en träskfiskesjö omnämnd från mitten av 1500-talet då också den förste nybyggaren officiellt slog sig ner i byn Gråträsk. Byn ligger strax öster om Lappmarksgränsen som utgjort en viktig gränzon mellan kustbefolkningen och de som levde i inlandet. Under 1600-talets första hälft ökade antalet gårdar till tre och en kyrka byggdes. Nasaleden som gick från kusten upp till gruvan i Nasafjäll vid norska gränsen, där brytningen av silver och bly startade 1639 e Kr, passerade även här.

Karta över byn Gråträsk, anno 1803 e Kr. Även arkeologiska undersökningar genomfördes med fokus på stränderna kring Gråträsket men tyvärr hittades ingenting nytt (Foto: Ingela Bergman).

I anslutning till kyrkoplatsen ligger en liten sumpskog med ett fint torvarkiv som vi använde vid provtagning för pollen- och kolanalys. Analysen visade att det fanns indikationer på mänsklig aktivitet

Torvproven slogs in i plast- aluminiumfolie för vidare transport till frysen (Foto: Ingela Bergman).

i Gråträsk så långt tillbaka torvprofilen blev analyserad, från 850 f Kr. Dessutom fanns indikationer av en möjlig småskalig sporadisk odling från 800 e Kr och därefter en kontinuerlig permanent odling från slutet av 1400-talet eller början av 1500-talet. Resultaten är inte förvånande då det kring sjön finns arkeologiska fynd från stenåldern och från senare tid, inklusive det kända Gråträskfyndet där en stor mängd metallföremål hittades strax söder om sjön där föremålen har daterats till perioden 700-1300 e Kr. Resultaten publiceras i tidskriften *The Holocene* under 2015.